

*„Każdy tyle dłużeń swojej ojczyźnie,
na ile go stać przy jego zdolnościach i siłach”*

Jan Długosz

**PROGRAM
WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY
SZKOŁY PODSTAWOWEJ
IM. JANA DŁUGOSZA W PIEKARACH**

**(OBOWIĄZUJĄCY W ROKU SZKOLNYM
2017/2018, 2018/2019, 2019/2020)**

I. ZAŁOŻENIA TEORETYCZNE

Podstawę prawną Programu Wychowawczego Szkoły stanowią następujące dokumenty:

1. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 53 ust 3, art. 72 ust 1,*
2. *Powszechna Deklaracja Praw Człowieka,*
3. *Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych,*
4. *Konwencja o Prawach Dziecka,*
5. *Statut Szkoły Podstawowej im. Jana Długosza w Piekarach,*
6. *USTAWA z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela,*
7. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe z późniejszymi zmianami,*
8. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,*
9. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2017 r. w sprawie oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy w szkołach publicznych,*
10. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad,*
11. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej,*
12. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 17 marca 2017 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli,*
13. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 marca 2017 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół,*
14. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie dopuszczalnych form realizacji obowiązkowych zajęć wychowania fizycznego,*
15. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,*
16. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach,*

17. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym,*
18. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 sierpnia 2017 r. w sprawie organizacji roku szkolnego,*
19. *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (tj. Dz. U. z 1997 r. Nr 78 poz. 483 ze zm.),*
20. *Rozporządzenie ministra Edukacji narodowej z dnia 23 grudnia 2008 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. z 2009 r. Nr 4 poz. 17),*
21. *Konwencja o Prawach Dziecka – art. 3, art. 19 (ochrona przed przemocą, krzywdą, nadużyciem), art. 33 (ochrona przed nielegalnym używaniem środków narkotycznych),*
22. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczegółowych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226),*
23. *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 231 poz. 1375 ze zm.),*
24. *Ustawa o powszechnym bezpieczeństwie zdrowotnym (Dz. U. z 1997 r. nr 28, poz. 153,*

II. DIAGNOZA POTRZEB

Diagnozę zachowań problemowych przeprowadzono na podstawie rozmów, obserwacji, wniosków z ewaluacji wewnętrznej, ankiet przeprowadzonych wśród rodziców, uczniów oraz grona pedagogicznego. Przeprowadzona analiza wykazała, że największe problemy w szkole dotyczą następujących obszarów:

- integracja zespołu klasowego (poszanowanie cudzej własności, obrażanie innych, kultura osobista, szacunek do innych itp.),
- trudności w nauce,
- sposobów rozwiązywania konfliktów,
- dbałości o kulturę języka,
- nawyków zdrowego odżywiania.

Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- spostrzeżeń pedagogów na temat uczniów,
- analizy stanu wychowania w szkole:
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.
- W wyniku diagnozy i ewaluacji programu wychowawczo -profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:
- brak motywacji do nauki;
- niskie potrzeby edukacyjne:
- niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń – uczeń;
- w niektórych przypadkach niespektowane są przez uczniów normy społeczne, w tym zachowania agresywne uczniów;

- niska frekwencja uczestnictwa rodziców w spotkaniach z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami
- niedostateczna wiedza uczniów na temat zagadnień związanych z cyberprzemocą oraz korzystania z mediów społecznościowych
- uzależnienia behawioralne uczniów

Kryteria efektywności.

- Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom tego programu.
- Wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.
- Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

III. CELE

Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Piekarach dąży do wszechstronnego rozwoju ucznia, przygotowuje do dalszej nauki i życia we współczesnym społeczeństwie. Szkoła jest placówką krzewiącą idee humanistyczne, kierującą się w swojej działalności następującymi zasadami:

- każde dziecko jest dobre na miarę swoich możliwości,
- wspieramy pełny rozwój naszych uczniów.

Nasza szkoła jest szkołą przyjazną dziecku, w której najważniejszymi podmiotami są uczniowie i nauczyciele. Tutaj uczą się pracować w atmosferze wzajemnej tolerancji i poszanowania prawa do godności osobistej. W naszej szkole kształcenie jest jednocześnie wychowaniem, które ma posłużyć temu, aby uczeń stawał się pełnowartościowym człowiekiem. W tym celu nasze środowisko szkolne staje się środowiskiem twórczym, w którym każdy z podmiotów będzie mógł realizować się według własnych potrzeb. W celu właściwego realizowania zamierzonych działań nasza szkoła jest szkołą bezpieczną i przyjazną dla ucznia.

Program wychowawczo – profilaktyczny zakłada także realizację priorytetów Małopolskiego Kuratora Oświaty. W związku z tym w podjętych działaniach zostały uwzględnione następujące zagadnienia: wdrażanie nowej podstawy programowej, podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej, bezpieczeństwo w internecie i optymalne korzystanie z mediów społecznościowych, wprowadzenie doradztwa zawodowego, wzmocnienie wychowawczej roli szkoły, podnoszenie jakości edukacji włączającej.

Szkoła Podstawowa im. Jana Długosza w Piekarach dąży do realizacji następujących założeń:

- stworzenie warunków bezpiecznego funkcjonowania szkoły i powstania szkoły wolnej od zagrożeń,
- zapobieganie przez odpowiednią działalność profilaktyczną takim problemom, które zostały zdiagnozowane na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród rodziców, uczniów oraz nauczycieli: uzależnienia behawioralne, bezpieczeństwo w sieci, przemoc rówieśnicza, brak akceptacji itp.
- budowanie postawy prozdrowotnej i promocja zdrowego stylu życia,
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu,
- kształtowanie właściwego zachowania uczniów,
- utrwalanie postaw i zachowań społecznych wspomagających rozwój młodego człowieka,

- wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną,
- wspieranie rozwoju emocjonalnego uczniów,
- pomoc w wyborze kierunku kształcenia i przyszłego zawodu,
- rozwijanie i wspieranie działalności wolontaryjnej,
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

Cele szczegółowe:

Uczeń naszej szkoły:

- jest życzliwy, dostrzega potrzeby drugiego człowieka,
- udziela pomocy rówieśnikom,
- szanuje ludzi i respektuje ich prawa,
- jest tolerancyjny wobec drugiego człowieka,
- jest odpowiedzialny,
- potrafi rozwiązywać konflikty,
- potrafi sobie radzić z trudnymi uczuciami (złość, gniew, strach),
- jest asertywny,
- potrafi komunikować się z innymi, dyskutować, bronić i uzasadniać własny punkt widzenia,
- godnie reprezentuje szkołę na zewnątrz,
- kieruje się miłością do Ojczyzny, poszanowaniem dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnym otwarciu na kultury Europy i świata,
- czuje się bezpiecznie w swoim środowisku szkolnym,
- odróżnia dobro od zła,
- dba o higienę osobistą, estetykę ubioru, pomieszczeń,
- może rozwijać swoje zdolności i zainteresowania, być kreatywnym.

Model absolwenta:

Absolwent Szkoły Podstawowej im. Jana Długosza w Piekarach:

- jest dobrze przygotowany do nauki w szkole ponadpodstawowej (czteroletnim liceum ogólnokształcącym, pięcioletnim technikum, szkole branżowej I i II stopnia),
- posiada umiejętność praktycznego zastosowania wiedzy w codziennym życiu oraz stara się wszelkie problemy rozwiązywać w sposób twórczy,
- sprawnie komunikuje się w języku polskim, korzysta ze źródeł książkowych oraz multimedialnych,
- swobodnie wyraża swoje myśli i przeżycia, rozwija zainteresowanie otaczającym go światem,
- posługuje się na poziomie podstawowym technologią informatyczną,
- jest przygotowany do odbioru różnych form kultury,
- potrafi dokonać samooceny,
- rozróżnia dobre i złe zachowania, w swoim postępowaniu kieruje się normami,
- dba o bezpieczeństwo swoje i innych,
- szanuje drugiego człowieka, zwłaszcza rodziców, dziadków,
- charakteryzuje się wrażliwością sumiennością i uporem w dążeniu do wyznaczonego celu,
- potrafi wybrać bezpieczną i zdrową drogę swojego rozwoju,
- okazuje życzliwości i szacunek innym ludziom potrafi działać w grupie, umie wyrażać swoje poglądy, dążenia,
- jest przygotowany do wzięcia odpowiedzialności za podejmowane decyzje,
- niesie bezinteresowną pomoc ludziom potrzebującym,
- jest wrażliwy na potrzeby innych, zwłaszcza najbliższych,
- ceni więzi rodzinne,
- rozumie, że życie i zdrowie to wartości największe,
- rozumie, że praca jest konieczna w życiu,
- jest człowiekiem czytany.

IV. ZADANIA

Wychowanie i profilaktyka ukierunkowane są na różne cele: wychowanie służy wspieraniu wychowanka w rozwoju, zaś profilaktyka to interwencja kompensująca niedostatki wychowania. Zakresy profilaktyki i wychowania mają obszar wspólny, który stanowią działania budujące odporność na potencjalne zagrożenia. Najważniejsze jednak wydaje się to, co łączy wychowanie i profilaktykę – aspekt wartości i norm, w nawiązaniu do których są prowadzone działania. *Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 roku Prawo oświatowe* precyzyjnie podkreśla, że „*Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki...*”.

Podstawowym zadaniem oddziaływań profilaktycznych w środowisku szkolnym jest zwiększenie wśród nauczycieli, rodziców i uczniów świadomości istniejących zagrożeń, umożliwienie korekty niewłaściwych zachowań i procesów rozwojowych oraz wspomaganie osiągania dojrzałej odpowiedzialności za jakość własnego życia i funkcjonowanie społeczności, którą się współtworzy.

Profilaktyka wg. Zbigniewa B. Gasia to kompleksowa interwencja kompensująca niedostatki wychowania, która obejmuje równoległe następujące obszary działania:

- wspomaganie wychowanka w radzeniu sobie z trudnościami zagrażającymi jego prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu (czyli budowanie odporności i konstruktywnej zaradności),
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka, które zaburzają prawidłowy rozwój i dezorganizują zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi oraz umożliwiają prowadzenie zdrowego stylu życia.

Profilaktyka w środowisku szkolnym zostanie ukierunkowana na spełnianie następujących zadań:

- dostarczanie wszystkim odbiorcom wiarygodnych informacji na temat warunków zdrowego życia i występujących zagrożeń;
- kształtowanie prozdrowotnych wzorców konsumpcyjnych;
- kształtowanie umiejętności intrapsychicznych (dojrzewanie i kontrolowanie m.in. emocji, motywacji, procesów poznawczych, wolicjonalnych czy samooceny)
- kształtowanie umiejętności interpersonalnych;
- kształtowanie umiejętności podejmowania decyzji i rozwiązywania problemów;
- rozwijanie więzi z grupą społeczną;
- uczenie odpowiedzialności;
- rozwój środowiska szkolnego i rodzinnego;
- kształtowanie w środowisku szkolnym norm i reguł sprzyjającym zdrowemu życiu i rozwojowi oraz eliminujących możliwość wystąpienia działań dysfunkcyjnych;

- wczesne rozpoznawanie zagrożeń, diagnozowanie dysfunkcji oraz budowanie sieci wsparcia i pomocy dla osób i grup wysokiego ryzyka.

Działania profilaktyczne będą prowadzone na trzech poziomach:

1. profilaktyka I stopnia (profilaktyka uniwersalna) – działania kierowane będą do tych wszystkich osób, które nie wykazują jeszcze dysfunkcji w rozwoju lub zachowaniu, ale w ich otoczeniu występują czynniki ryzyka i dlatego należy wyposażyć ich w umiejętności skutecznego przeciwstawiania się niebezpieczeństwom oraz dbania o własne zdrowie i życie;
2. profilaktyka II stopnia (profilaktyka selektywna) – działania kierowane będą do osób, w których rozwoju czy zachowaniu pojawiają się pierwsze przejawy zaburzeń, a jej celem będzie zahamowanie dysfunkcji i przywrócenie funkcjonalności;
3. profilaktyka III stopnia (profilaktyka skoncentrowana na jednostce) – działania kierowane będą do osób, które dzięki oddziaływaniom korekcyjnym, terapeutycznym czy rehabilitacyjnym odzyskały sprawność i funkcjonalność, a teraz wracając do swojego naturalnego środowiska potrzebują wsparcia, które pomoże im w readaptacji i uchroni przed nawrotem trudności.

Proponowane przedsięwzięcia profilaktyczne wynikają z diagnozy zapotrzebowania oraz uwzględniają aktywność całego środowiska szkolnego. Opracowana koncepcja działań profilaktycznych określa konkretne i mierzalne cele oraz precyzuje zadania, które umożliwią osiągnięcie tych celów. Występują działania z zakresu podstawowych strategii profilaktycznych takich, jak: strategia informacyjna, edukacyjna, wczesna interwencja, działania alternatywne, strategia zmian środowiskowych, zmiany przepisów społecznych. Uczestnikami programu są wszyscy członkowie społeczności szkolnej: uczniowie, nauczyciele, rodzice oraz pracownicy administracyjno-techniczni szkoły. Ewaluacja działań profilaktycznych będzie dotyczyć osiągnięcia celów, wyników bezpośrednich i odroczonych oraz procesu i poniesionych kosztów. Działania profilaktyczne są zintegrowane w szczególności z działaniami wychowawczymi, programem nauczania oraz systemem oceniania. Przewidywane są długofalowe działania profilaktyczne, gdyż tylko działania długoterminowe dają szansę korekty i kształtowania stylu życia. Prowadzenie dokumentacji działań profilaktycznych pozwoli na wprowadzenie modyfikacji i replikowanie skutecznych rozwiązań w nowych grupach. Promowanie przedsięwzięć profilaktycznych w środowisku szkolnym i poza nim.

Założenia ogólne.

Zgodnie ze wskazaniami działalność wychowawczo-profilaktyczna w naszej szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

1. *fizycznej* - ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
2. *psychicznej* - ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
3. *społecznej* - ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;
4. *aksjologicznej* - ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Działalność ta odbywać się będzie w formie pogadarek, zajęć warsztatowych, treningów umiejętności, debat, szkoleń, spektakli teatralnych, festynów, a także w innych postaciach uwzględniających wykorzystywanie aktywnych metod pracy.

Diagnoza sytuacji wychowawczej.

Każdego roku przeprowadzana jest diagnoza środowiska, analizuje się potrzeby i zasoby szkoły z obszaru wychowania i profilaktyki w szkole na podstawie:

- badań ankietowych skierowanych do rodziców na temat oczekiwań rodziców w realizacji treści profilaktycznych i wychowawczych,
- spostrzeżeń pedagogów na temat uczniów,
- analizy stanu wychowania w szkole,
- obserwacji bieżących zachowań uczniów na terenie szkoły, analiza uwag wpisanych do dziennika,
- sprawozdań półrocznych opracowanych przez wychowawcę.

W wyniku diagnozy i ewaluacji programu wychowawczo – profilaktycznego wyłoniono następujące obszary problemowe:

- brak motywacji do nauki,
- niskie potrzeby edukacyjne,
- niewystarczająca komunikacja interpersonalna w relacji uczeń – uczeń,
- w niektórych przypadkach niespektowane są przez uczniów normy społeczne, w tym zachowania agresywne uczniów,
- niska frekwencja uczestnictwa rodziców w spotkaniach z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,
- niedostateczna wiedza uczniów na temat zagadnień związanych z cyberprzemocą oraz korzystania z mediów społecznościowych,
- uzależnienia behawioralne uczniów.

Kryteria efektywności.

Wszyscy uczniowie naszej szkoły są poddani oddziaływaniom programu i wszyscy nauczyciele realizują *Program Wychowawczo - Profilaktyczny*, a w szczególności nauczyciele wychowawcy uwzględniają jego treści podczas planowania i realizacji klasowych planów pracy.

Rodzice uczniów naszej szkoły znają i akceptują program oraz czynnie współpracują przy jego realizacji.

Zadania i obowiązki podmiotów realizujących program.

1. Dyrektor szkoły:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole,
- wspiera finansowo i organizacyjnie działania profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji Konwencji Praw Dziecka oraz umożliwianie uczniom podtrzymywania poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- kontroluje wypełnianie przez uczniów obowiązku szkolnego,
- organizuje szkolenia dla nauczycieli,
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły.

Pedagog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozowanie, indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły,
- udziela uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży,
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- pomaga rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspiera nauczycieli, wychowawców.

Nauczyciel

- wspiera swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów,
- udziela pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów,
- odpowiada za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole i poza jej terenem w czasie uroczystości szkolnych, wyjść, wycieczek szkolnych,
- świadczy pomoc psychologiczno - pedagogiczną w bieżącej pracy z uczniem.

Wychowawca klasy:

- prowadzi we współdziałaniu z pedagogiem szkolnym konsultacje dla rodziców,
- dąży w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, sprawuje opiekę wychowawczą nad powierzonymi mu uczniami szkoły poprzez tworzenie warunków wspomagających ich rozwój i przygotowuje uczniów do życia w rodzinie i w społeczeństwie,
- poznaje warunki życia i nauki swoich wychowanków,
- uczy pozytywnego myślenia i stawiania na sukces poprzez rozwijanie poczucia własnej wartości,
- realizuje w toku pracy wychowawczej treści i cele programowe programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły,
- koordynuje pomoc psychologiczno - pedagogiczną w swojej klasie.

Rodzice:

- współdziałają z nauczycielami i wychowawcą w sprawach wychowania i kształcenia dzieci,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego swoich dzieci.

V. HARMONOGRAM

Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym dla uczniów klas I – III

Zadania o charakterze wychowawczo- profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Wzajemne poznanie się.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie biorą udział w zabawach integrujących grupę lub zespół klasowy. • Udział w uroczystościach klasowych i szkolnych „Sprzątanie świata”, „Dzień Chłopaka”, „Światowy Dzień Życzliwości i Pozdrowień”, „Międzynarodowy Dzień Wolontariusza”, „Mikołajki”, spotkania świąteczne w klasie, zabawy karnawałowe, rodzinne kolędowanie, „Dzień Babci i Dziadka”, „Piknik Rodzinny” – dzień patrona, dzień dziecka, dzień przyjaciela, dzień kultury fizycznej. • Nabywanie umiejętności wyrażania emocji. • Poznawanie różnych stanów emocjonalnych i sposobów wyrażania i konstruktywnego radzenia sobie z negatywnymi emocjami.
Tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań.	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie kół zainteresowań, dodatkowych zajęć, w tym także sportowych. • Indywidualna praca z uczniem wybitnie uzdolnionym - przygotowanie go do konkursów. Organizacja i uczestnictwo w różnego rodzaju konkursach. • Rozwój nowych, ukrytych talentów. • Motywowanie, wspieranie mocnych stron

	<p>dziecka.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w pokonywaniu trudności w nauce, organizacja zajęć dla uczniów z problemami. • Uczestnictwo w konkursach typu „Krakusek”, przeglądy gminne plastyczne, recytatorskie, sprawnościowe, szachowe, „Kangur”, „Łowcy Talentów”.
Poznanie reguł zachowania w miejscach publicznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie stosują formy dobrego zachowania. • Biorą udział w imprezach kulturalnych z zachowaniem zasad bezpieczeństwa i dobrego zachowania: „Odblaskowa szkoła”, spotkania ze strażakami oraz policją.
Przeciwdziałanie agresji i przemocy utrudniające życie we współczesnym świecie.	<ul style="list-style-type: none"> • Praca nad doskonaleniem swojego charakteru. • Uczestnictwo w zajęciach mających na celu wyeliminowanie niepożądanych zachowań. • Pomoc poradni psychologiczno – pedagogicznej. • Program profilaktyczno – wychowawczy „Spójrz inaczej”. • Plansze informacyjne z numerami telefonów i pomocą oferowaną przez specjalistów.
Bezpieczeństwo.	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczyciele zapoznają uczniów z regulaminami. • Organizacja pogadanek, zajęć warsztatowych dotyczących bezpieczeństwa. • Realizacja programu „Bezpieczny Uczeń - Bezpieczna Szkoła ” przy współpracy z Policją, Strażą Pożarną. • Zapoznanie uczniów z telefonami alarmowymi, z zasadami pierwszej pomocy. • Zapoznanie z zasadami BHP na lekcjach.

	<ul style="list-style-type: none"> • „Dzień Bezpiecznego Internetu”.
Wdrażanie ucznia do samodzielności.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczestnictwo w pogadankach dotyczących samodzielności w wykonywaniu czynności samoobsługowych i pracy na lekcji. • Samodzielne korzystanie z biblioteki szkolnej - uczniowie poznają zasoby i zachęceni są do czytelnictwa. • Aktywne przygotowanie do konkursów we współpracy z nauczycielem.
Tolerancja dla inności. Prawa dziecka.	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z prawami dziecka wynikającymi z Konwencji o Prawach Dziecka. • Poznanie obowiązków ucznia. • Uświadomienie dzieciom, do kogo mogą się zwrócić z prośbą o pomoc. • Uczestniczenie w pogadankach na temat tolerancji szacunku dla drugiego człowieka. • Działalność Szkolnego Koła Wolontariatu. • Organizacja zabaw integracyjnych, imprez szkolnych jednoczących społeczność.
Dbłość o dobry klimat w szkole.	<ul style="list-style-type: none"> • Badanie samopoczucia ucznia w szkole. • Obserwacja zachowań na tle rówieśników. • Współpraca z Samorządem Uczniowskim – sekcją klas I - III.
Kształtowanie postaw obywatelsko – patriotycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie kultywują tradycje związane z najbliższą okolicą, krajem.

	<ul style="list-style-type: none"> • Poznają symbole narodowe i europejskie. • Uczestniczą w uroczystościach o charakterze szkolnym i państwowym (wybory do Samorządu Szkolnego, Dzień Chłopaka, Europejski Dzień Języków Obcych, Sprzątanie Świata, Światowy Dzień Tabliczki Mnożenia, Dzień Edukacji Narodowej, Dzień Papieski, uroczyste akademie z okazji świąt narodowych). • Uczniowie wykazują się następującymi wartościami obywatelsko – patriotycznymi: szacunek dla otoczenia, wartości patriotycznych i symboli narodowych.
<p>Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Nauczanie informatyki od I klasy. • Uczestnictwo w spektaklach teatralnych. • Korzystanie z różnorodnych źródeł informacji. • Zwracanie uwagi na korelację międzyprzedmiotową. • Wykorzystanie wiedzy w praktyce.
<p>Propagowanie zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Praca na zajęciach lekcyjnych i pozalekcyjnych ukierunkowana na zasady zdrowego odżywiania, wpływ prawidłowej diety na rozwój młodego człowieka, znajomość zdrowych produktów. • Uczestnictwo w konkursach profilaktycznych, zajęciach dodatkowych z wychowania fizycznego mających na celu dbałość o właściwy rozwój młodego człowieka. • Realizacja programów: „Owoce i warzywa w szkole”, „Szlanką mleka i świat czeka”, „Śniadanie daje moc”.

<p>Eliminowanie napięć psychicznych spowodowanych niepowodzeniami szkolnymi oraz trudnościami w kontaktach z rówieśnikami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja zajęć przy udziale specjalistów. • Indywidualne rozmowy z pedagogiem. • Współpraca z poradnią psychologiczno – pedagogiczną. • Opieka wychowawcy i rodziców.
<p>Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. • Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez spotkania ze specjalistami. • Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. • Konsultacje dla rodziców. • Podejmowanie wspólnych inicjatyw w zakresie rozwiązywania trudności lub eliminowania zagrożeń. • Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. • Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną. • Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo np. w radach szkoleniowych, kursach i szkoleniach. • Oferta zajęć warsztatowych „Szkoła dla Rodziców”.

**Treści i działania o charakterze wychowawczo –profilaktycznym
dla uczniów klas IV – VIII**

Zadania o charakterze wychowawczo- profilaktycznym	Sposoby realizacji zadań
Rozwój osobowości ucznia.	<ul style="list-style-type: none"> • Wspomaganie umiejętności samopoznania: wykorzystywanie sytuacji szkolnych do treningu rozpoznawania własnych emocji, uczuć, predyspozycji i deficytów, wdrażanie do autorefleksji. • Stymulowanie rozwoju samoakceptacji i samokontroli: kształtowanie umiejętności kontrolowania zachowania i panowania nad emocjami oraz kreowania własnego wizerunku, wdrażanie do samooceny. • Umiejętność wykorzystania własnego potencjału: motywowanie do nauki szkolnej, rozbudzanie i poszerzanie zainteresowań uczniów, stwarzanie warunków do realizowania działań wynikających z zainteresowań, rozwijanie zdolności twórczego myślenia, kreowanie warunków sprzyjających rozwojowi indywidualnych talentów i uzdolnień, pomoc w radzeniu sobie z własnymi niedoskonałościami, kształtowanie hierarchii wartości, (praca z uczniem zdolnym oraz praca z uczniem o specyficznych potrzebach edukacyjnych). • Uczestnictwo w zajęciach pozalekcyjnych oraz kole wolontariatu. • Uczestnictwo w przeglądach gminnych, konkursach typu „Krakus”, „Łowcy Talentów”, Konkursach Małopolskiego Kuratora Oświaty, programie „Euroweek”, a także różnych kołach.

<p>Wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z normami współżycia społecznego poprzez: promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się, poszanowanie praw i potrzeb innych. • Doskonalenie kompetencji emocjonalnych i społecznych poprzez: wdrażanie do empatii, współpracę w zespołach, realizację projektów, kształtowanie umiejętności zachowania się w sytuacjach trudnych, konfliktowych, czy ryzykownych, • Eliminowanie zachowań agresywnych poprzez: kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązania konfliktów i zachowania się w sytuacji problemowej, rozpoznawanie i nazywanie zachowań agresywnych. • Program profilaktyczno – wychowawczy „Spójrz inaczej”.
<p>Przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych oraz obywatelskich.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z dokumentami szkoły (statut, regulaminy, procedury). • Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych poprzez: zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły, poszanowanie mienia szkoły, tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły. • Uczestnictwo i organizacja wigilijnych spotkań klasowych. • Działalność w Samorządzie Uczniowskim. • Szkolne Koło Wolontariatu. • Uczestnictwo w akademiach organizowanych z okazji ważnych świąt narodowych. • Zajęcia zawodoznawcze.

<p>Propagowanie wiedzy na temat Europy i świata</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja Dni Europejskich oraz Dni Języków Obcych. • Turnus „Euroweek”.
<p>Kształtowanie postaw patriotycznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z historią regionu, zabytkami, kulturą, itp. • Uczestnictwo w akademiach z okazji ważnych świąt narodowych. • Kształtowanie tożsamości narodowej przy jednoczesnym otwarciu na wartości kultury innych krajów. • Wykonanie okazjonalnych gazetek na terenie szkoły. • Uczestnictwo w „Małopolskim Dyktandzie Niepodległościowym”. • Dbłość o symbole szkolne: sztandar szkoły. • Reprezentowanie szkoły wraz z poczem sztandarowym w ważnych uroczystościach lokalnych i z okazji świąt narodowych.
<p>Kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych oraz zdrowego stylu życia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia na lekcjach przyrody, biologii, geografii chemii, fizyki, wychowania fizycznego. • Uczestnictwo w konkursach związanych z tematyką ekologiczną. • Organizacja apeli promujących zasady zdrowego odżywiania. • Światowy Dzień Wody, Dzień Krajobrazu. • Działania ekologiczne: „Sprzątanie świata”. • Pogadanki na tematy zdrowia i zdrowego trybu życia na godzinach wychowawczych i zajęciach edukacyjnych.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie informacji o higienie ciała, racjonalnym odżywianiu się. • Fluoryzacja zębów – program profilaktyczny. • Rozwijanie sprawności fizycznej szczególnie na lekcjach wychowania fizycznego. • Dbłość o czystość, ład i estetykę otoczenia. • Organizacja konkursów wiedzy, plastycznych dotyczących promocji zdrowia. • Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki
<p>Pomoc materialna dzieciom z rodzin o niskim statusie materialnym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z MOPS. • Pozyskanie sponsorów. • Współpraca z parafią, CARITAS.
<p>Pomoc rodzicom, nauczycielom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Bieżące informowanie rodziców o sytuacji dziecka w szkole i poza nią. • Indywidualne rozmowy z uczniem i rodzicem. • Konsultacje dla rodziców. • Zapoznanie rodziców z Konwencją o Prawach Dziecka, Statutem Szkoły i regulaminami, programami. • Doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania niebezpiecznych środków i substancji, a także norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego poprzez uczestnictwo w formach doskonalenia: kursach, szkoleniach. • Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom, nauczycielom, opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych poprzez

	spotkania ze specjalistami.
Integrowanie działań wychowawczych szkoły i rodziny.	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania rodziców z wychowawcami na zebraniach i indywidualne konsultacje. • Udział rodziców w organizowanych przez szkołę uroczystościach i imprezach szkolnych. • Dzień Patrona – piknik rodzinny.

Ewaluacja programu

Przebieg pracy wychowawczo - profilaktycznej i jej efekty poddawane są systematycznej obserwacji i ocenie. Informacje zwrotne pochodzące od uczniów, rodziców i nauczycieli służą doskonaleniu pracy i stanowią podstawę do planowania zamierzeń wychowawczych w kolejnym roku szkolnym. Program profilaktyczno – wychowawczy będzie modyfikowany w zależności od potrzeb wynikających z przeprowadzonej diagnozy oraz priorytetów polityki oświatowej państwa.

Opracowany program wychowawczo-profilaktyczny powinien być uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną. O sposobie tego porozumienia i formie potwierdzenia, że ono nastąpiło, decydują szkoły.

Działalność edukacyjna szkoły od 1 września 2017 roku.

Od 1 września 2017 r. działalność edukacyjną szkoły powinny określać:

- szkolny zestaw programów nauczania,
- program wychowawczo-profilaktyczny szkoły.

Powinny być one ze sobą spójne i muszą uwzględniać wszystkie wymagania opisane w podstawie programowej (rozporządzenie MEN z 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej).